

Bemærkninger til forslaget

Almindelige bemærkninger**1. Indledning**

Den nugældende Inatsisartutlov nr. 35 af 23. november 2017 om alkohol har det seneste år, været genstand for diskussion.

Nærværende forslag til ændringslov fremsat af Naalakkersuisut er udarbejdet på baggrund af 4 beslutningsforslag behandlet af Inatsisartut under efterårssamlingen 2018:

Dagsordenspunkt EM 2018/52 med titlen: *”Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at fremsætte forslag om ophævelse af § 20, stk. 4, i Inatsisartutlov om alkohol, således at det bliver muligt for unge mennesker under 18 år at gå på café med hinanden efter klokken 20 og drikke en kop varm kakao, en sodavand eller lignende.”.*

Dagsordenspunkt EM 2018/53 med titlen: *”Forslag til Inatsisartutbeslutning om at pålægge Naalakkersuisut at fremsætte forslag til ændring af Inatsisartutloven om alkohol, således at butikernes salg af alkoholholdige drikke mandag til lørdag må finde sted fra kl. 10 til kl. 20.”.*

Dagsordenspunkt EM 2018/54 med titlen: *”Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at fremsætte forslag til ændring af Inatsisartutloven om alkohol, således at lovens forbud mod enhver form for reklamer for alkoholholdige drikke enten ophæves eller erstattes af et mindre vidtgående reklameforbud.”.*

Dagsordenspunkt EM 2018/55 med titlen: *” Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at fremsætte forslag om ophævelse af § 28 i ”Inatsisartutlov om alkohol”, således at alkohol ikke skal afskærmes fra andre varer i butikken.”.*

2. Hovedpunkter i forslaget**2.1 Udvidelse af tidspunkt for unge under 18 års ophold på udskænkingssteder**

Formålet med alkoholloven har ikke været at afskære unge mennesker en kop kakao om aftenen på en café, hvor gæster sjældent er synligt beruset. Miljøet på en café fordrer heller ikke til en særlig beskyttelse af unge på samme måde som regulære værtshuse. Da Inatsisartutlovens definition af udskænkingssteder ikke sondrer mellem værtshuse og caféer, foreslås bestemmelsens tidsrum for unges uledsagede ophold udvidet fra kl. 20:00 til kl. 23:00. Der henvises til de specielle bemærkninger.

2.2 Udvidelse af butikkers åbningstider for salg af alkohol

I nærværende forslag udvides åbningstiderne således, at salg af alkoholholdige drikke med behørig bevilling kan finde sted mandag til lørdag fra kl. 10:00-20:00. Dette er med henblik på at give landets borgere en større fleksibilitet i forbindelse med indkøb.

2.3 Lempelse af det nugældende reklameforbud for alkohol

Med Inatsisartutlov nr. 35 af 23. november 2017 om alkohol blev indført et reklameforbud mod alkoholholdige drikke. Indførelsen skete med afsæt i WHO's Europæiske Erklæring om Alkohol, hvori det blev anført, at alle børn har ret til at vokse op i et miljø beskyttet mod markedsføring af alkohol. Dette kan blandt andet implementeres ved at skærme børn og unge for markedsføringsstrategier, som er med til at forhøje debutalderen for brug af alkohol samt mindske forbruget af alkohol hos de unge generelt.

En af bevæggrundene for beslutningsforslaget var, at et totalforbud var for indgribende en foranstaltning til at imødekomme ovennævnte formål med, at børn og unge skulle skærmes for markedsføringsstrategier. Derfor lempes forbuddet i nærværende forslag. Markedsføring af alkoholholdige drikke kan kun ske på virksomheders lukkede hjemmesider eller i salgs- eller udskænkingsstedet. Således fastholdes udgangspunktet om, at markedsføring ikke kan ske i trykte medier eller andre fysiske platforme i bybilledet, som børn har lettere adgang til. Endvidere henvises til reglerne for god markedsføringsskik og markedsføring rettet mod børn og unge i markedsføringslovgivningen.

Totalforbuddet har været med til at skabe en skævvridning af konkurrencen fra udenlandske aktører, som herved søges udlignet. Forslaget til ændring af Inatsisartutlov om alkohol, tilgodeser muligheden for at kunne markedsføre produkter, herunder lokalproducerede drikke.

2.4 Ophævelse af gældende krav om afskærmning af alkohol

Inatsisartutlov nr. 35 af 23. november 2017 om alkohol pålagde detailbutikkerne, at afskærme alkoholholdige drikke fra andre varer i butikken. Dette blev gjort ud fra et ønske om, at mindske synligheden af alkohol. Hensigten var at nedbringe alkoholforbruget i samfundet, og dermed alkoholrelaterede følgevirkninger. Nuværende ændringsforslag ophæver dette krav til detailbutikkernes indretning af området for salg af alkoholholdige drikke. Der lægges op til at gøre det frivilligt for butikkerne om de vil fastholde afskærmningen.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov	
<i>Gældende formulering</i>	<i>Lovforslaget</i>
	§ 1 I Inatsisartutlov nr. 35 af 23. november 2017 om alkohol foretages følgende ændringer:
	1. I § 2 indsættes som <i>stk. 8</i> : ” Ved personer under 18 år forstås personer i aldersgruppen 15-18 år.”
§ 20, stk. 4. <i>Stk. 4.</i> Efter kl. 20.00 må unge under 18 år ikke gives adgang til udskænkingssteder med udskænkning af alkoholholdige drikke, medmindre de ledsages af en forælder, værge eller anden myndig person, som har et særligt ansvar for den unge. Det påhviler bevillingshaver og dennes ansatte at påse, at den unge under 18 år har behørig ledsagelse.	2. § 20, <i>stk. 4</i> , affattes således: ” Efter kl. 23.00 må personer under 18 år ikke gives adgang til udskænkingssteder med udskænkning af alkoholholdige drikke, medmindre de ledsages af en forælder, værge eller anden myndig person, som har et særligt ansvar for personen. Det påhviler bevillingshaver og dennes ansatte at påse, at personer under 18 år har behørig ledsagelse.”
§ 25. Salg af alkoholholdige drikke må finde sted mandag til fredag fra kl. 09.00-18.00 og lørdag fra kl. 10.00-14.00.	3. § 25, <i>stk. 1</i> , affattes således: ” Salg af alkoholholdige drikke må finde sted mandag til lørdag fra kl. 10:00 til 20:00.”
<i>Reklame for alkohol</i>	4. Efter § 26, affattes afsnitoverskriften således: “ <i>Reklame for alkohol og placering af alkoholholdige drikkevarer i detailhandlen.</i> ”
	5. § 27, <i>stk. 4</i> , ophæves, og i stedet indsættes efter <i>stk. 3</i> som nyt <i>stk. 4</i> : ” <i>Stk. 4.</i> Uanset forbuddet i <i>stk. 1</i> og <i>2</i> , må virksomheder reklamere for alkoholholdige drikke på virksomhedernes lukkede hjemmesider på internettet. Markedsføringen skal ske på en måde, så det lukkede forum alene indeholder alkoholholdige drikke.

<p>§ 27, stk. 4. <i>Stk. 4.</i> Reklamevirksomhed indenfor et afskærmet område i detailhandlen og indenfor udskækningslokalet er undtaget fra forbuddet i stk. 1 og 2.</p>	<p>6. I § 27 indsættes efter <i>stk. 4</i> som nyt stykke: ” <i>Stk. 5.</i> Undtaget fra forbuddet i stk. 1 og 2 er endvidere reklamevirksomhed, der sker i detailhandlens lokaler og inden for udskækningslokalet, uanset volumenprocent.” <i>Stk. 5</i> bliver herefter <i>stk. 6.</i></p>
	<p>7. I § 27 indsættes som <i>stk. 7</i>: ” <i>Stk. 7.</i> Reklame for alkoholholdige drikke, skal være ledsaget af oplysninger om alkohols bivirkninger, samt hvor afhængighedsbehandling kan ske.</p>
<p><i>Afskærmning af alkoholholdige drikke i detailhandlen</i></p>	<p>8. Efter § 27 ophæves afsnitoverskriften</p>
<p>§ 28. Alle alkoholholdige drikke skal afskærmes fra andre varer i butikken.</p>	<p>9. § 28, <i>stk. 1</i>, ophæves. <i>Stk. 2</i> bliver herefter <i>stk. 1.</i></p>
<p>§ 28. <i>Stk. 2.</i> Naalakkersuisut kan fastsætte nærmere regler om afskærmning og placering af alkoholholdige drikkevarer i butikkerne.</p>	<p>10. I § 28, <i>stk. 1</i>, udgår ”afskærmning og ”.</p>
	<p style="text-align: center;">§ 2</p> <p>Inatsisartutloven træder i kraft dagen efter lovens kundgørelse.</p>

3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Det forventes at forslaget medfører et øget salg af alkohol og dermed en øget indtægtskilde til det offentlige på afgiftssiden. Et øget forbrug af alkohol medfører yderligere udgifter i forbindelse med livstilsbetingede sygdomme samt udgifter til afhængighedsbehandling. Derudover forventes forslaget også at have en afsmittende effekt på det sociale område.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Forslaget forventes at medføre et øget salg af alkohol, som bevirker en øget omsætning for erhvervslivet. Da forslaget udvider tidspunkterne for butikkernes salg af alkohol herunder også om lørdagen, kan det muligvis medføre et indtægtstab for udskækningsstederne.

Derudover forventes et øget mersalg, da detailhandlen kan markedsføre tilbud på alkohol. En lempelse af reklameforbuddet af alkohol forventes at ville fremme konkurrencen på alkoholholdige produkter.

Den udvidede åbningstid for salg af alkohol i detailhandlen forventes at bidrage til et fald af hjemmebrænderi og uautoriseret salg af alkohol, da det nu vil være lettere tilgængeligt.

5. Konsekvenser for miljø, natur og folkesundhed

Det forventes, at forslaget vil medføre et øget salg af alkohol og dermed påvirke folkesundheden negativt. Det vil påvirke forbrugsmønstret af alkoholholdige drikke i negativ retning som blandt andet forventes at kunne aflæses i afhængighedsmønstret og følgevirkninger deraf, f.eks. på det sociale område.

6. Konsekvenser for borgerne

Ved lempelse af reklameforbuddet vil detailhandlen i højere grad få mulighed for, at reklamere for alkohol, hvilket vil fremme konkurrencen på markedet og påvirke priserne. Det forventes derfor, at forslaget vil medføre et øget salg og forbrug af alkohol, i kraft af at alkoholholdige drikke bliver mere synligt samt tilgængeligt for borgeren. Et øget alkoholforbrug vil kunne afspejles i sociale strukturer i samfundet.

7. Andre væsentlige konsekvenser

Forslaget forventes ikke at have andre væsentlige konsekvenser.

8. Høring af myndigheder og organisationer mv.

Forslaget har været i høring i perioden 17.12.2018 til og med 21.01.2019 hos følgende høringsparter:

Samtlige departementer i Grønlands Selvstyre, Styrelsen for Sundhed- og Forebyggelse, Allorfik, Kommuneqarfik Sermersooq, Kommune Kujalleq, Qeqqeta Kommunua, Kommune Qeqertalik, Avannaata Kommunua, Det Grønlandske Kriminalpræventive Råd, Landslægeembedet, Grønlands Landsret, Retten i Grønland, Rigsombudsmanden i Grønland, Grønlands Erhverv, KNI, Pisiffik, Brugseni, Politimesteren i Grønland, MIO, Alkohol- og Narkotikarådet, GIF, Foreningen grønlandske børn.

Herudover har forslaget i samme periode været tilgængeligt på Naalakkersuisuts høringsportal.

Der er indkommet xx høringssvar, hvoraf følgende ingen bemærkninger havde:

Følgende høringssvar indeholdt bemærkninger til forslaget:

I det følgende behandles høringssvarene og de forslag til ændringer, der er indkommet. Høringssvarene er gengivet i kursiv i deres helhed og med bemærkninger fra Naalakkersuisut hertil.

Bemærkninger til forslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Det har vist sig hensigtsmæssigt at definere, hvad der i henhold til Inatsisartutloven forstås som unge under 18 år. Det værende sig både i forhold til udskænkningstedernes indretning og tilbud, herunder unges ophold på café sent om aftenen. Endvidere giver en klar definition på børn og unge politiet mulighed for at håndhæve overtrædelse af Inatsisartutloven, herunder deres beføjelser efter eksempelvis § 32, stk. 2.

Unge defineres efter bestemmelsen som værende personer mellem 15 og 18 år, dvs. personer som er fyldt 15 år, men endnu ikke 18 år. Som konsekvens heraf er børn i Inatsisartutlovens forstand herefter dem som endnu ikke er fyldt 15 år.

Til nr. 2

Ophold for personer under 18 år på udskænkningsteder er blevet udvidet fra kl. 20:00 til kl. 23:00 således, at personer under 18 år i dette tidsrum kan opholde sig på caféer uden at de skal ledsages af en voksen over 18 år. Den hidtidige tidsgrænse til kl. 20:00 er vurderet for restriktiv i forhold til, at personer under 18 år skal have mulighed for, at gå på café. Miljøet på en café skønnes ikke at være af et sådan forhold, at personer under 18 år skal beskyttes mod at opholde sig der.

Det er gæsters ophold på udskænkningstederne som med bestemmelsen reguleres. Der er således ikke sigtet til en ændring i retstilstanden efter anden lovgivning, eksempelvis hvad der gælder for arbejdstagere efter arbejdsmiljøloven for Grønland om unges arbejdstider m.v.

Til nr. 3

Tidsrummet for salg af alkoholholdige drikke udvides således, at salg kan finde sted mandag til lørdag fra kl. 10:00-20:00. Salget af alkoholholdige drikke kan således ske i et udvidet tidsrum, hvilket giver borgere en større fleksibilitet i forhold til daglige indkøb. Salgssteder skal være opmærksomme på, at tidspunktet for begyndende salg i hverdagene er flyttet fra kl. 9:00 til kl. 10:00.

Til nr. 4

Det nugældende forbud mod markedsføring af alkohol bliver lempet. Dette vil bevirke, at der kan reklameres for alkohol under nærmere anførte betingelser.

Udformningen af lempelsen af reklameforbuddet er sket med henblik på, at åbne op for markedsføring af alkoholholdige drikke herunder lokal øl, men samtidig skærme børn og unge i videst muligt omfang mod markedsføringsstrategier af alkoholholdige drikke i det offentlige rum. I den forbindelse er det vigtigt, at platformen, hvor der kan reklameres fra, kan kontrolleres og håndhæves af myndighederne. Derfor gives virksomheder mulighed for at reklamere for alkoholholdige drikke via et lukket forum på egen hjemmeside. Det kræver, derfor at den enkelte aktivt opsøger dette, og at tekniske foranstaltninger er med til at sikre, at dem, der besøger siden er fyldt 18 år. I dette forum er det endvidere vigtigt, at der sammen med alkoholholdige drikke ikke også reklameres for andre varer herunder særligt varer, der er rettet mod børn som f.eks. læskedrikke.

Til nr. 5

Det er efter ordlyden i bestemmelsens stk. 1 ikke tilladt, at reklamere på trykte medier eller andre fysiske platforme, som er synlige i bybilledet, det kunne eksempelvis være ved buskuret eller forsamlingshuset. Undtaget herfra er reklamevirksomhed, der sker i detailhandlens lokaler og inden for udskænkingslokalet. Sidstnævnte er en videreførelse af den gældende Inatsisartutlov.

Til nr. 6

§ 27, stk. 7 er ny og pålægger bevillingshaveren, hvor der sælges eller udskænkes alkohol at oplyse om alkohols bivirkninger samt oplyse om, hvor relevant afhængighedsbehandling tilbydes som f.eks. Allorfik. Dette skal ske både på hjemmesiden samt som opslag. Det er fundet vigtigt, at der altid skal ske oplysning om bivirkninger. Dette er med henblik på, at sikre at indtag af alkoholholdige drikke ikke forherliges.

Til nr. 7

Som konsekvens af ophævelsen af § 28, stk. 1 omhandlende afskærmning af alkoholholdige drikke i detailhandlen ændres den tilhørende afsnitsoverskrift, så den alene omhandler placering af alkoholholdige drikke i detailhandlen.

Til nr. 8.

Som konsekvens af et vedtaget beslutningsforslag ophæves § 28, stk. 1 om afskærmning i detailhandlen. Butikkerne er således ikke længere forpligtede til, at afskærme alkoholholdige drikkevarer.

Til nr. 9

Bemyndigelsesbestemmelsen i § 28, stk. 1 er en delvis videreførelse af den nuværende § 28, stk. 2. Som konsekvens af ophævelsen af kravet om afskærmning udgår hjemlen til, at Naalakkersuisut kan fastsætte nærmere regler om butikkernes afskærmning. Dog videreføres

muligheden for, at Naalakkersuisut kan fastsætte nærmere regler for detailhandlens fysiske placering af alkoholholdige drikkevarer i selve butikken. Bemyndigelsen er endnu uudnyttet, men vurderes særligt relevant, i forbindelse med at skærme børn fra uforholdsmæssig stor eksponering af alkohol, når de er med familien i dagligvare butikker. En vares placering i en butik er en indflydelsesrig markedsføringsstrategi sammenholdt med, at dagligvare butikker er et miljø, hvor familier med børn har deres naturlige gang og ikke umiddelbart kan undgå.

Til nr. 10

Bestemmelsen ophæves og dermed gælder der ikke længere et krav om afskærmning af alkohol i butikkerne. Dog videreføres bemyndigelsesbestemmelsen i stk. 2 om fastsættelse af regler om placering af alkoholholdige drikkevarer i butikkerne, som anført i bemærkningerne til nr. 6.

Til § 2

Bestemmelsen angiver inatsisartutlovens ikrafttrædelsestidspunkt.